

Bahçıvan: “Gümrük Birliği, sanayimiz için mevcut haliyle bir pranga”

Bahçıvan: “Gümrük Birliğini tüm alanlarıyla yeni baştan gözden geçirmemiz gerekiyor. Kendi aramızda karşılıklı dertlenmek yerine; Gümrük Birliği’ni komple ele alıp bu süreçte güncellenen durumları, fırsatları ve riskleri birlikte değerlendireceğimiz, her sektörün kendisine göre durum analizini yapacağı ve buna göre şekillenecek yeni bir Gümrük Birliği çalışmasına ihtiyacımız var. Sanayimiz için artık bir pranga haline gelen Gümrük Birliği’nin komple yenilenmesi ihtiyacının daha fazla ertelenmemesi gerektiğini bir kere daha önemle vurgulamak istiyorum.”

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisinin ocak ayı olağan toplantısı “Küresel Görünüm ve 2026’da Sanayimizi Bekleyen Riskler-Fırsatlar” ana gündemi ile Odakule Fazıl Zobu Meclis Salonu’nda gerçekleştirildi. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan’ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıda, Ekonomi Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Hakan GÜldağ moderatörlüğünde Ekonomi Yazarı ve BloombergHT Yorumcusu Abdurrahman Yıldırım, İSO Danışmanı, BESFİN Danışmanlık CEO’su Ferda Besli ile Uludağ Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Derya Hekim’in katıldığı panelde ana gündem maddesi ele alındı.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, açılış konuşmasında 2026 yılına ekonominin siyasetle, jeopolitikle ve küresel egemenlik yarışıyla iç içe geçtiği kaotik bir dünya tablosu içerisinde girdiğimize dikkat çekti. Dünyamızın köklü bir dönüşümden geçtiği, bir anlamda “oyunun kurallarının” yeniden yazılmaya çalışıldığı bir dönemde, yüksek belirsizlik ve öngörülemezliğin ‘yeni normal’ haline geldiğine dikkat çeken İSO Başkanı, “Jeopolitik gerilimlerin olumsuz etkileri, finansal piyasaların yanı sıra tedarik zincirleri ve emtia fiyatları gibi pek çok farklı kanal üzerinden de kendini gösteriyor. Bu riskler hiç kuşkusuz, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye için de son derece önemli. Zira bizler oldukça zor bir coğrafyada üretim ve ticaret yapıyoruz. Ukrayna, İran ve Suriye başta olmak üzere etrafımızda derin fay hatları var ve maalesef her an yeni çatışma potansiyeli barındıran gelişmeler yaşanıyor. Bölgemizde kalıcı bir istikrarın sağlanabileceğine dönük iyimserlik henüz ne yazık ki yeterince güçlü değil. Öte yandan, bu karmaşıklığın içerisinde dahi ülkemiz için birçok önemli fırsat olduğu gerçeğini gözden kaçırmamalıyız. Sürekli bir kaosun egemen olduğu günümüz dünyasında Türkiye; jeopolitik konumu, bölgenin geneline göre önemli bir gelişkinliğe ulaşmış ekonomisi ve dengeli dış politika çabalarıyla, komşu ve müttefikleri açısından gittikçe önemi artan bir aktör” değerlendirmesinde bulundu.

Ürün ve pazar çeşitliliğimiz ciddi avantaj

Ülke ihracatı açısından en önemli parametrenin kilit pazarlarımızı oluşturan ülkelerdeki genel talep koşulları olduğuna değinen Bahçıvan “Türk sanayisinin hem ürün hem de pazar çeşitliliği açısından güçlü bir pozisyona sahip olması ciddi bir avantaj oluşturuyor. Küresel

talep koşullarındaki dalgalanmalara karşı bu tamponlarımızı daha da güçlendirmek zorundayız. Bizi çevreleyen risklere karşı korunmanın da fırsatları değerlendirmenin de yolu, kendi sorun ve kırılganlıklarımıza çözüm üretmekten ve ekonomik temellerimizi güçlendirmekten geçiyor” dedi.

Bu çerçeveden ekonomiye bakıldığında, 2023 ortalarında başlayan makro-finansal istikrarı yeniden sağlamaya dönük politikaların meyvelerini vermeye başladığını gördüklerini söyleyen Bahçivan, sözlerini şöyle sürdürdü: “Enflasyon, çok olağanüstü gelişmeler olmazsa bu yılın sonlarında yüzde 20’ye doğru düşüşünü sürdürecektir. Ancak burada da hala kimi zorluklarımız var: Beklenti ve fiyatlandırma davranışlarında iyileşme zaman alıyor. Finansal sıkılığa rağmen iç talep canlı seyrediyor. Deprem harcamalarındaki azalış ve mali disiplini artırıcı adımlar sayesinde bütçe tarafında gözle görülür iyileşme var. Buradan para politikasına gelen destek artıyor. Dış dengemizde uluslararası enerji fiyatlarındaki düşüş ile sıkı para politikasının ithalat talebini sınırlayıcı etkisinin faydalarını görüyoruz. Cari açığımız gayet sürdürülebilir seviyelerde. Bununla birlikte, uluslararası sermaye akımlarından halen yeterince yararlanamıyoruz. CDS’lerimizdeki düşüşle bu konuda emsal ülkelere yeniden yaklaşabileceğimizi, ayrıca rezervlerimizdeki güçlenmenin sürmesiyle dış finansmanda da hak ettiğimiz seviyelere geleceğimizi düşünüyorum. Kısacası, makro-finansal istikrarı yeniden tesis ediyoruz. Ancak bunu tek başına bir amaç olarak göremeyiz. Finansal istikrarı, ekonominin asıl ihtiyaçlarına cevap verecek reformları hayata geçirirken ayağımızı bastığımız sağlam zemin olarak görmek durumundayız.”

Bu yılın bir reform yılı olmasının önemine de değinen Bahçivan, “Makro-finansal istikrar zeminine ayağımızı sağlam şekilde basarak, bu sert küresel iklimde yapısal eksikliklerimizi hızlı şekilde tamamlamak durumundayız. Söz konusu eksikliklerin başında teknoloji açığımız geliyor. Savunma sanayinde önemli bir trend yakaladık, bununla gurur duyuyoruz. Ancak sektörlerin genelinde bununla aynı hızda bir iyileşme de görmüyoruz. En öncelikli meselelerimizden biri, bu asimetriyi ortadan kaldırarak ülkemizde verimliliği ve yapısal dönüşümü sanayinin tabanına yaymaktır. Dolayısıyla, ülkemizin yapısal reform ajandasının ilk sırasında, sanayide yapısal dönüşümü ve verimlilik artışını ödüllendiren bir kaynak tahsis mekanizması olmalıdır” diye konuştu.

Yeni bir Gümrük Birliği çalışmasına ihtiyaç var

Bahçivan konuşmasının sonunda ihracatçı sanayicileri yakından ilgilendiren Gümrük Birliğine de değindi. “Avrupa Birliğine tam üyeliğimiz kısa vadede mümkün görünmüyorsa; o zaman artık Gümrük Birliğini tüm alanlarıyla yeni baştan gözden geçirmemiz gerekiyor. Kendi aramızda karşılıklı dertlenmek yerine; Gümrük Birliği’ni komple ele alıp bu süreçte güncellenen durumları, fırsatları ve riskleri birlikte değerlendireceğimiz, her sektörün kendisine göre durum analizini yapacağı ve buna göre şekillenecek yeni bir gümrük birliği çalışmasına ihtiyacımız var” diyen Bahçivan, şu önerilerde bulundu:

“Son zamanlarda AB tarafında yeni bir sanayi stratejisi olarak gündeme gelen ve bir slogan, bir plan olarak değerlendirilen Made in Europe’u bu çerçevede değerlendirmeliyiz. Örneğin şu anda Türkiye AB ülkesi değil ama Gümrük Birliğinde. Bu durumda Made in Europe’dan sektörlerimiz ne şekilde etkilenecek, bunun değerlendirmesi nasıl yapılacak? Yine 30 yıl önce dünyanın gündeminde olmayan ama bugün en çok konuştuğumuz Yeşil Dönüşüm ve Sınırdaki Karbon Düzenlemesi ele alınması gereken konular arasında. STA’lar bizi en çok rahatsız eden konulardan biri. AB üyesi olmadığımız için AB’nin imzaladığı STA’lardan negatif yönde etkileniyoruz ve bu nedenle birçok ülkeyle aramızda ticaret dengesizliklerimiz var. Bütün bu nedenlerden dolayı, bunların hepsini ele alan, sanayimiz için artık bir pranga haline gelen Gümrük Birliği’nin komple yenilenmesi ihtiyacının daha fazla ertelenmemesi gerektiğini bir

Basın bülteni

kere daha önemle vurgulamak istiyorum. AB'nin Güney Amerika ortak pazarı MERCOSUR ile yaptığı yeni STA ve Hindistan ile imzalanan STA da önemli bir gelişme. Söz konusu anlaşmalar, en büyük ihracat pazarımızda Çin'in yanına yeni büyük rakiplerin eklenmesi anlamına geliyor. Özellikle Brezilya ve Arjantin kaynaklı ürünlerde rekabet baskısının artmasına kesin gözüyle bakılıyor. Sayıları gittikçe çoğalan bölgesel kapsamlı ortaklıkların ticaret ve yatırımlara etkilerini yakından izlemeli, ülkemiz için yaratacağı risk ve fırsatları mutlaka analiz etmeliyiz. Küresel ekonomide oyunun kurallarının hızla değiştiği böylesine çetin bir rekabet ortamına ayak uydurabilmek için üretimde niteliğe ve katma değere odaklanmak çok önemli. Bu yılki yapısal reformlar ve bütçedeki iyileşmeden cesaretle bu konuda sanayimize daha fazla kaynak tahsis edileceğine yönelik umutluyuz.”